Číslo jednací: 24Cm 398/2012 - 38

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Jindřiškou Dohnalovou v právní věci žalobce: **Československá obchodní banka,a.s.,** Praha 5, Radlická 333/150, IČ 00001350, proti žalovanému: **[Jméno a Příjmení]., nar. [Datum]**, [Místo], o námitkách žalovaného proti směnečnému platebnímu rozkazu č.j. 24Cm 398/2012-11 ze dne 28.11.2012 na **Kč 3,198.808**,- s příslušenstvím a odměnou,

t a k t o :

I.Směnečný platební rozkaz, vydaný Městským soudem v Praze dne 28.11.2012 pod č.j. 24Cm 398/2012-11, se ponechává v platnosti v plném rozsahu.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů námitkového řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Směnečným platebním rozkazem, vydaným zdejším soudem dne 28.11.2012 pod č.j. 24Cm 398/2012-11, soud vyhověl návrhu žalobce a k jím předložené směnce vlastní, vystavené společností [SPOLEČNOST] a.s. dne 11.5.2009 se splatností 31.8.2012 a žalovaným avalované uložil žalovanému zaplatit žalobci Kč 3,198.808,- se 6% úrokem od 1.9.2012 do zaplacení se směnečnou odměnou ve výši Kč 10.662,- a na náhradu nákladů řízení Kč 160.470,-.

V zákonem stanovené lhůtě podal žalovaný proti vydanému směnečnému platebnímu rozkazu námitky, ve kterých uvedl, že žalobce netvrdí, že existuje směnečná vyplňovací prohlášení dle kterého dotčenou směnku vystavenou ve formě blankosměnky doplnil, že tato blankosměnka neměla být vůbec vyplněna, že je vyplněna neoprávněně a proto je tato směnka neplatná. Žalovaný dále uvedl, že směnečná suma a datum splatnosti nebyly doplněny

v souladu s vyplňovacím prohlášením, že žalobce ohledně výše směnečné sumy a data splatnosti ničeho netvrdil, a že žalobce neprovedl protestaci směnky a proto práva žalobce z této směnky vůči jejímu výstavci a avalistům zanikla.

Žalobce navrhl, aby vydaný směnečný platební rozkaz byl ponechán platnosti, neboť žalovaným podané námitky nejsou důvodné. Žalobce uvedl, že dotčenou směnku vydanou ve formě blankosměnky vyplnil v souladu s Dohodou o vyplňovacím právu směnečnému č. [Číslo 1] ze dne 11.5.2009 a že na směnce je uvedena doložka „bez protestu“, která zbavuje žalobce povinnosti provést protestaci směnky.

Podle ustanovení § 175 odst. 4 o.s.ř. soud v řízení o námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu posuzuje, zda byly splněny předpolady pro jeho vydání. Dle téhož ustanovení pak v rozsudku vysloví, zda směnečný platební rozkaz ponechává v platnosti, nebo zda ho zrušuje a v jakém rozsahu.

K projednání žalovaným podaných námitek soud nařídil jednání ze dne 9.10.2013 ke kterému se žalovaný, ač řádně obeslán, nedostavil. Soud proto, za splnění podmínek stanovených v ustanovení § 101 odst. 3 o.s.ř. jednal a rozhodl v nepřítomnosti žalovaného, vycházel přitom z obsahu spisu a z provedených důkazů.

Z provedených důkazů soud zjistil a to konkrétně:

-Z provopisu předmětné směnky, vystavené v Olomouci dne 11.5.2009 označená číslem [Číslo 2], že jejím vystavením se společnost [SPOLEČNOST] s.r.o. zavázala zaplatit žalobci dne 31.8.2012 částku Kč 3,198.808, že směnečná suma a datum splatnosti byly doplněny jiným strojově psaným písmem, že směnka je opatřena podpisem žalovaného jak v pozici rukojmího, tak jménem výstavce, že na směnce je uvedena doložka „bez protestu“ a odkaz na smlouvu č. [Číslo 3].

-Z Dohody o vyplňovacím právu směnečném č. 316783651Z02 k blankosměnce č. [Číslo 1], že výstavce uděluje bance právo doplnit blankosměnku v chybějících údajích, jestliže a) marně uplyne termín splatnosti jakékoli pohledávky banky vzniklé na základě závazkového vztahu uvedeného v Článku I. Dohody, či v přímé souvislosti s ním (např. dílčí splátky jistiny, úroků, úroků z prodlení či poplatků, pohledávky na zaplacení smlouvy pokuty) , a nebo b) nastaly účinky prohlášení konkursu na majetek výstavce c) soud vydal rozhodnutí o úpadku výstavce podle insolvenčního zákona a že výstavce uděluje právo doplnit blankosměnku, pokud jde o údaj směnečné sumy částku maximálně do výše celkové hodnoty pohledávek banky blankosměnkou zajištěných, včetně příslušenství i sankčních a odpovědnostních nároků dle specifikace v Článku I. Dohody, a pokud jde o údaj splatnosti zpravidla 30. den po splatnosti blankosměnkou zajištěných pohledávek nebo 30. den po dni, kdy nastaly účinky prohlášení konkursu pro případ prohlášení konkursu na majetek výstavce podle ZKV, nebo 30. den po dni vydání rozhodnutí o úpadku, pokud soud vydal rozhodnutí o úpadku výstavce podle insolvenčního zákona, popř. vyžadují-li to zvláštní okolnosti případu jiný den, nejpozději však do tří let ode dne splatnosti blankosměnkou zajištěné pohledávky, a že tato Dohoda je opatřena podpisem žalovaného jak za výstavce předmětné směnky, tak v pozici avalisty.

Podle čl. I. 78 odst. 1 zákona č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový (dále jen ZSŠ), je výstavce vlastní směnky vázán stejně jako příjemce cizí směnky. Dle čl. I. § 28 odst. 2 ZSŠ,

není-li směnka cizí zaplacena, má majitel proti příjemci stejný nárok ze směnky na vše, co lze žádat podle §§ 48 a 49.

Podle ustanovení čl. I. § 48 odst. 1 ZSŠ, majitel směnky může postihem žádat 1) směnečný peníz, 2) šestiprocentní úrok ode dne splatnosti; 3) útraty protestu a podaných zpráv, jakož i ostatní útraty; 4) odměnu ve výši jedné třetiny procenta směnečného peníze nebo v nižší dohodnuté výši.

Podle čl. I. § 17 ZSŠ, kdo je žalován ze směnky, nemůže činit majiteli námitky, které se zakládají na jeho vlastních vztazích k výstavci. (Z tohoto ustanovení a contrario vyplývá, kdo je žalován ze směnky, může činit námitky, které se zakládají na jeho vlastních vztazích k remitentovi).

Podle čl. I. § 30 odst. 1 ZSŠ může být zaplacení směnky pro celý směnečný peníz nebo pro jeho část zaručeno směnečným rukojemstvím.

Podle čl. I. 32 odst. 1 ZSŠ je směnečný rukojmí zavázán jako ten, za koho se zaručil. Závazek směnečného rukojmího je platný i tehdy, je-li závazek, za který se zaručil neplatný z jiného důvodu, než pro vadu formy. (Z toho je patrno, že závazek směnečného rukojmího je závazkem samostatným, vznikajícím z vlastního právního důvodu, proto nemůže směnečný rukojmí uplatnit s úspěchem námitky z osoby toho, za koho se zaručil).

Podle čl. I. § 47 ods. 1,2 ZSŠ jsou všichni, kdož směnku vystavili, přijali, indosovali nebo se za ni zaručili zavázáni majiteli rukou společnou a nerozdílnou. Majitel může žádat plnění na každém z nich nebo na několika z nich, anebo na všech dohromady a není vázán pořadím, ve kterém se zavázali.

Podle čl. I. § 10 ZSŠ, nebyla-li směnka, která byla při vydání neúplná, vyplněna tak, jak bylo ujednáno, nemůže se namítat majiteli směnky, že tato ujednání nebyla dodržena, ledaže majitel nabyl směnky ve zlé víře, anebo se při nabývání směnky provinil hrubou nedbalostí. (Z toho plyne, byla-li původně blankosměnka doplněna o chybějící náležitosti tak, že po doplnění obsahovala všechny náležitosti požadované pro platnou směnku cizí (čl. I. § 1 ZSŠ), nebo pro směnku vlastní (čl. 75, § 77 odst. 2 ZSŠ), jedná se o směnku platnou.

Podle ustanovení čl. I. 53 odst. 1 ZSŠ zmeškáním lhůt stanovených k předložení směnky na viděnou nebo na určitý čas po viděné, k protestaci pro nepřijetí nebo pro neplacení, k předložení směnky k placení při doložce „bez útrat“, ztrácí majitel svá práva proti indosamentům výstavci a všem ostatním osobám směnečně závázaným vyjma příjemce směnky cizí a s ohledem na ust. čl. I. § 78 ZSŠ vyjma výstavce směnky vlastní. (Z tohoto ustanovení tedy vyplývá, že není nutno zachovávat práva proti příjemci směnky cizí a výstavci směnky vlastní, neboť jde o výkon přímých práv ve smyslu čl. I § 28 ZSŠ. S ohledem na čl. I. § 32 ZSŠ to platí i na rukojmí příjemce směnky cizí a na rukojmí výstavce směnky vlastní).

Dle ustanovení § 495 obč. zák. věřitel je povinen prokázat důvod závazku, s vyjímkou cenných papírů hromadně vydaných nebo jiných cenných papírů, pro které je zákonem stanoveno, že věřitel tuto povinnost nemá. Typickým závazkem, kdy věřitel není povinen prokazovat důvod závazku, je právě závazek založený směnkou nebo šekem. Směnečný závazek vzniká a existuje nezávisle na závazkovém, tj. kauzálním vztahu, který je podkladem pro vystavení směnky. Z povahy směnky jako abstrktního a nesporného závazku vyplývá, že

majitel směnky nemusí při jejím předložení k placení, popřípadě vymáhání prokazovat, že mu povinný směnešnou sumu skutečně dluží. Směnka jako cenný papír, v němž je peněžitý závazek inkorporován bez ohledu na charakter a stav obecně právních vztahů, které její emisi doprovázejí, může plnit vedle funkce platební i funkce zajišťující. Jako zajišťující instrument může být vystavena i blankosměnka.

V daném případě žalobce uplatnil nárok na zaplacení směnky proti žalovanému jako proti rukojmímu, který svým rukojemským prohlášením připojeným na směnce zaručil zaplacení směnky dle shora citovaného § 30 odst. 1 ZSŠ. Předmětná směnka je platnou směnkou vlastní dle č. I. § 75 ZSŠ, ze které žalobci vznikl dnem její splatnosti proti žalovanému nárok na její proplacení, a to dle ustanovení čl. I. § 47 odst. 1 ve spojení s čl. I. § 32 odst. 1 ZSŠ.

Předmětná směnka, její grafické uspořádání, prokazuje, že tato byla v době vystavení blankosměnkou, chyběl zde údaj směnečné sumy a údaj splatnosti. Vzhledem k tomu, že žalovaný předmětnou blankosměnku v pozici rukojmího podepsal, nejenže věděl, že chybějící údaje budou doplněny dohodnutým způsobem, ale též akceptoval podmínky doplnění směnky.

Po provedeném dokazování a zhodnocení provedených důkazů soud dospěl k závěru, že námitky žalovaného proti směnečnému platebnímu rozkazu v dané věci vydanému důvodné nejsou.

Obranu žalovaného ohledně nedostatku protestace předmětné směnky, z čehož žalovaný dovozuje neexistenci právního důvodu výkonu směnečného postihu, soud důvodnou neshledal, neboť nejenže dotčená směnka je opatřena doložkou „bez protestu“, která majitele směnky protestační povinnosti zbavuje, ale navíc podle shora citovaného čl. I. § 53 odst. 1 ZSŠ nedodržením lhůty k protestaci směnky právo majitele směnky vyžadovat její plnění vůči přímým dlužníkům, mezi které žalovaný jako rukojmí za výstavce směnky vlastní nepochybně patří, nezaniká. (Úkon protestace jako úkon zachovací, je zapotřebí jen vůči dlužníkům nepřímým). Přímý nárok proti výstavci směnky vlastní a rukojmímu vyplývá z ustanovení čl. I. § 28 odst. 2 ZSŠ ve spojení s čl. I. § 32 odst. 1 ZSŠ v návaznosti čl. I. § 78 odst. 1 ZSŠ a znamená, že majitel směnky nemusí k zachování práv ze směnky splnit žádné zachovací úkony, zejména nemusí směnku včas k proplacení předložit a nemusí ji ani protestovat, a to ani v případě, kdy na směnce doložka „bez protestu“ není vyznačena.

Také námitku žalovaného ohledně nesprávné výše směnečné sumy a nesprávného data splatnosti směnky, tj. údajů doplněných žalobcem do předmětné směnky, vystavené ve formě blankosměnky, soud důvodnou neuznal. Z formulace této námitky není patrno, v čem konkrétně došlo k údajnému porušení ujednání o doplnění těchto údajů. Žalovaný neuvedl, jak měla být dle jeho názoru směnka vyplněna. Směnečný dlužník dovolávající se porušení dohody o vyplnění směnky uzavřené s věřitelem musí alespoň ve stručnosti uvést, co bylo obsahem této dohody a v čem se majitel směnky od ní odchýlil. Pouhé konstatování že směnka byla vyplněna nesprávně nemůže obstát, neboť tím není vymezen obsah námitky. Není-li z námitky zřejmé, v čem konkrétně a z jakého důvodu je spatřována nesprávnost vyplnění směnky, pak není o čem by mělo být vedeno další řízení. Soud tak dospěl k závěru, že tato žalovaným vznesená námitka je neurčitá, neprojednatelná. K takto vznesené námitce žalovaného soud navíc podotýká, že žalovaný nesprávně spojuje platnost směnky se správností dodatečně vyplněných údajů do směnky, vystavené ve formě blankosměnky, která při své emisi úmyslně neobsahovala některé směnečným zákonem stanovené údaje, a to s předpokladem jejich pozdějšího doplnění. Pro posouzení platnosti směnky je však

rozhodující pouze to, zda obsahuje všechny náležitosti předepsané zákonem, v daném případě pro směnku vlastní v ustanovení čl. I. § 75 ZSŠ. Platnost směnky je dána jen jejím obsahem. Směnečné závazky, směnečný zákon neváže na jiné okolnosti, než je splnění formáulních náležitostí směnky. V případě zajišťovací směnky, pokud by kauzální závazek, ke kterému se zajišťovcí směnka váže, nevznikl, zanikl, či existoval v nižší výši, než je směnečná suma uvedená ve směnce, nemá to za následek neplatnost takové směnky, nýbrž jen možnost obrany žalovaného směnku částečně nebo v plné výši neproplatit.

Pokud jde o námitku žalovaného spočívající absenci specifikace žalované směnečné sumy žalovaní vycházejí z nesprávného názoru, že žalobce je povinen specifikovat a případně i prokázat důvod o výši nároku, jehož splnění je žalovanou směnkou zajištěno. Žalobce nemá povinnost tvrdit v žalobě, že směnka byla původně blankosměnkou, obsah dohody o vyplnění blankosměnky a důvod vystavení žalované směnky. Žalobce ve sporu o zaplacení směnky nemá povinnost prokazovat důvod vzniku směnečného závazku. Není na žalobci, aby tvrdil a dokazoval, že směnka, jež byla původně blankosměnkou, byla vyplněna v souladu s dohodou o jejím vyplnění. Naopak břemeno tvrzení, s následným břemenem důkazním, tíží vždy žalovaného, který musí konkrétně uvést (není-li tato okolnost tvrzena již v žalobě), že žalovaná směnka byla původně blankosměnkou, dále je povinen tvrdit, jak zněla a v čem konkrétně byla porušena dohoda o vyplnění blankosměnky (viz a contrario čl. I. § 10 ZSŠ). Pokud žalovaný namítá kvantitativní porušení vyplňovací dohody (tj. že závazek zajišťovaný směnkou je nižší –(viz a contrario čl. I. § 17 ZSŠ), pak musí konkrétně uvést, v jakém rozsahu je směnečný peníz, uvedený ve směnce, požadován neoprávněně, což žalovaný v daném případě neučinil.

S ohledem na výše uvedené, kdy námitky žalovaného soud důvodnými neshledal, rozhodl, jak je uvedeno bod bodem I. výroku tohoto rozhodnutí a podle ustanovení § 175 odst. 4 o.s.ř. předmětný směnečný platební rozkaz ponechal v platnosti v plném rozsahu.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 142 odst. 1 o.s.ř., podle kterého by právo na náhradu nákladů řízení vzniklých v souvislosti s projednáváním námitek žalovaného měl plně úspěšný žalobce. Vzhledem k tomu, že ten žádné náklady námitkového řízení k náhradě neuplatnil, rozhodl soud tak, že na jejich náhradu nemá právo žádný z účastníků řízení. Pokud jde o náhradu nákladů řízení vynaložených žalobcem do vydání směnečného platebního rozkazu, tato byla žalobci přiznána již tímto platebním rozkazem, který byl ponechán v platnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku l z e podat odvolání do 15ti dnů ode dne doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím zdejšího soudu.

Právní moci tohoto rozsudku získá námitkami napadený směnečný platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku. Nesplní-li žalovaný dobrovolně, co mu vykonatelný směnečný platební rozkaz ukládá, může se žalobce domáhat nařízení výkonu rozhodnutí v něm obsaženého.

V Praze dne 9. října 2013

JUDr. Jindřiška Dohnalová,v.r.
samosoudkyně

Za správnost:
H.R.